

สภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์ศิลปะศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัย
ในโรงเรียนอนุบาล กรุงเทพมหานคร

นางสาวสุดาวรัตน์ เพชรรุจี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปะศึกษา ภาควิชาศิลปะศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974 - 633 - 256 - 2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17150796

STATE AND PROBLEMS OF ORGANIZATION IN ART EDUCATION LEARNING
EXPERIENCE FOR PRESCHOOL CHILDREN OF PRESCHOOL TEACHERS
IN KINDERGARTENS, BANGKOK MATROPOLIS

Miss Sudarat Petrujee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Art Education

Department of Art Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974 - 633 - 256 -2

สุदारัตน์ เพชรรุจี : สภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์ศิลปะศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของครู
ปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาล กรุงเทพมหานคร STATE AND PROBLEMS OF ORGANIZATION IN ART
EDUCATION LEARNING EXPERIENCE FOR PRESCHOOL CHILDREN OF PRESCHOOL TEACHES IN
KINDERGARTENS, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : ดร.สันติ คุณประเสริฐ, 195 หน้า.
ISBN 974-633-256-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์ศิลปะศึกษา
สำหรับเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาล กรุงเทพมหานคร ในด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหา และ
กิจกรรม การดำเนินการสอน สื่อ และอุปกรณ์ การประเมินผล

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนศิลปะศึกษาชั้นเด็กเล็กในภาคการเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2539 จำนวน 154 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 154 โรงเรียน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ แบบมาตราส่วนประเมินค่า
และแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนศิลปะศึกษาระดับปฐมวัยมีสภาพการจัดประสบการณ์ศิลปะศึกษาด้าน
วัตถุประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรม การดำเนินการสอน สื่อ และอุปกรณ์ และการประเมินผล อยู่ในระดับ
ค่อนข้างมาก ส่วนปัญหาการจัดประสบการณ์ศิลปะศึกษาด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรม สื่อ และ
อุปกรณ์ และการประเมินผล เมื่อพิจารณาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการดำเนินการสอนอยู่ใน
ระดับน้อย ครูผู้สอนศิลปะศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการได้รับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัด
ประสบการณ์ศิลปะศึกษาในทุกด้าน ดำรง คู่มือครู การนิเทศการสอน ต้องการได้รับการสนับสนุน
งบประมาณในการจัดสื่อและอุปกรณ์ และมีความเห็นว่า ควรลดจำนวนนักเรียนให้เหมาะสมกับชั้นเรียน
เนื่องจากมีจำนวนเด็กในชั้นเรียนมากเกินไป

ภาควิชา ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติ สิตกรวิมล อภิญญา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

C643903 : MAJOR ART EDUCATION

KEY WORD: STATE / PROBLEMS / ART EDUCATION / LEARNING EXPERIENCE / PRESCHOOL CHILDREN

SUDARAT PETRUJEE : STATE AND PROBLEMS OF ORGANIZATION IN ART EDUCATION

LEARNING EXPERIENCE FOR PRESCHOOL CHILDREN OF PRESCHOOL TEACHERS IN KINDERGARTENS,

BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISER : SANTI KHUNPRASERT, Ed.D., 195 PP. ISBN 974-633-256-2

The purpose of this research was to study the state and problems in art education learning experience for preschool children concerning to objective, content and activity, instruction procedure, instructional media and equipment, and evaluation.

The sample population used in this study was 154 teachers, who taught art education for preschool children, from 154 elementary schools under the Jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration. The research instrument was a questionnaire consisting of a check list, rating scale and open-ended items. The obtained data were analyzed by using Statistical Package of Social Science (SPSS) program in number of percentage, mean and standard deviation.

The research determined that state of art education learning experience concerning objective, content and activity, instruction procedure, instructional media and equipment, and evaluation were highly performed. Findings of the problems of art education learning experience concerning objective, content and activity, instructional media and equipment, and evaluation were rated medium while instruction procedure was rated low. Most art education teachers needed to acquire a training course or seminar concerning art education learning experience, including text book and teacher handbooks, supervision, every aspects of budget for supporting instructional media and equipment. It is further suggested to decrease the number of students for a suitable class, since there were too many children in one class.

ภาควิชา.....ศิลปศึกษา.....

สาขาวิชา.....ศิลปศึกษา.....

ปีการศึกษา.....2539.....

ลายมือชื่อนิสิต.....*สุจิตพร อภิมุข*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*ส.ค.ค.ค.*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จากความกรุณาของ อาจารย์ ดร. สันติคุณประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้มาโดยตลอด และผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจากคณาจารย์ ภาควิชาศิลปศึกษาทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือเป็นอย่างดี ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นอย่างมาก ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน จึงกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ดังนี้ รองศาสตราจารย์ ดร. เกษร ธิตะจारी ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริลักษณ์ ศรีภักดิ์ และอาจารย์ อภิลิณี จรรย์ชวณะเพท ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือในด้านข้อมูลสถิติจากเจ้าหน้าที่สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครและได้รับความร่วมมือจากครูชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ มารดา และน้องๆ ตลอดจนเพื่อนๆ ซึ่งให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

สุตารัตน์ เพชรบุรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ญ
สารบัญตาราง.....	ฒ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
พัฒนาการเด็กปฐมวัย	11
การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา.....	20
การจัดประสบการณ์ศิลปะศึกษาเด็กปฐมวัย.....	47
องค์ประกอบในการจัดประสบการณ์ศิลปะศึกษา	73
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	104
3 วิธีดำเนินการวิจัย	115
การศึกษาและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น	115
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	115
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	118
การเก็บรวบรวมข้อมูล	119

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	120
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	120
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	123
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย ผลและข้อเสนอแนะ	146
สรุปผลการวิจัย	148
อภิปรายผลการวิจัย	151
ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย	163
รายการอ้างอิง	163
ภาคผนวก.....	173
ภาคผนวก ก	174
ภาคผนวก ข	175
ภาคผนวก ค	178
ภาคผนวก ง	182
ประวัติผู้เขียน	195

สารบัญตาราง

	หน้า
1. เขตที่สุ่มได้.....	116
2. โรงเรียนที่สุ่มได้ จำนวนครูที่ใช้เครื่องมือวิจัย.....	117
3. จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนศิลปศึกษาระดับปฐมวัย จำแนกตามสถานภาพ...	122
4. เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมศิลปศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.....	124
5. จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนศิลปศึกษา จำแนกตามแนวทางการจัดประสบการณ์ศิลปศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย.....	125
6. จำนวนและร้อยละตามลำดับความสำคัญของกิจกรรมศิลปศึกษา ที่มีคุณค่าต่อเด็กปฐมวัย	126
7. ระดับการปฏิบัติของครูผู้สอนศิลปศึกษาระดับปฐมวัย ต่อสภาพการจัดประสบการณ์ศิลปศึกษาด้านวัตถุประสงค์	127
8. ระดับการปฏิบัติของครูผู้สอนศิลปศึกษาระดับปฐมวัย ต่อสภาพการจัดประสบการณ์ศิลปศึกษาด้านเนื้อหาและประสบการณ์.....	129
9. ระดับการปฏิบัติของครูผู้สอนศิลปศึกษาระดับปฐมวัย ต่อสภาพการจัดประสบการณ์ศิลปศึกษาด้านการดำเนินการสอน.....	130
10. ระดับการปฏิบัติของครูผู้สอนศิลปศึกษาระดับปฐมวัย ต่อสภาพการจัดประสบการณ์ศิลปศึกษาด้านสื่อและอุปกรณ์	131
11. ระดับการปฏิบัติของครูผู้สอนศิลปศึกษาระดับปฐมวัย ต่อสภาพการจัดประสบการณ์ศิลปศึกษาด้านการประเมินผล.....	133
12. ระดับการปฏิบัติของครูผู้สอนศิลปศึกษาระดับปฐมวัย ต่อสภาพการจัดประสบการณ์ศิลปศึกษา จำแนกตามรายด้าน	134
13. ระดับปัญหาของครูผู้สอนศิลปศึกษาระดับปฐมวัย ต่อปัญหาการจัดประสบการณ์ศิลปศึกษาด้านวัตถุประสงค์	135
14. ระดับปัญหาของครูผู้สอนศิลปศึกษาระดับปฐมวัย ต่อปัญหาการจัดประสบการณ์ศิลปศึกษาด้านเนื้อหาและกิจกรรม.....	137

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
15. ระดับปัญหาของครูผู้สอนศิลปศึกษาระดับปฐมวัย ต่อปัญหาการจัดประสบการณ์ ศิลปศึกษาด้านการดำเนินการสอน.....	138
16. ระดับปัญหาของครูผู้สอนศิลปศึกษาระดับปฐมวัย ต่อปัญหาการจัดประสบการณ์ ศิลปศึกษาด้านสื่อและอุปกรณ์	139
17. ระดับปัญหาของครูผู้สอนศิลปศึกษาระดับปฐมวัย ต่อปัญหาการจัดประสบการณ์ ศิลปศึกษาด้านการประเมินผล	141
18. ระดับปัญหาของครูผู้สอนศิลปศึกษาระดับปฐมวัย ต่อปัญหาการจัดประสบการณ์ ศิลปศึกษา จำแนกตามรายด้าน.....	142